

Daň z přidané hodnoty I

Právní úprava DPH

-
- Směrnice 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006, o společném systému daně z přidané hodnoty, v platném znění

Princip fungování DPH

- – zdanění „přidané hodnoty“

poplatník DPH x plátce DPH

- – ten, kdo nese daňové zatížení
- – ten, kdo daň odvádí do státního rozpočtu

VLASTNÍK LESA	PILA	STOLAŘSTVÍ	PRODEJCE
0 vstup	10 000 vstup	16 000 vstup	24 000 vstup
0 DPH vs.	2 100 DPH vs.	3 360 DPH vs.	5 040 DPH vs.
10 000 přidaná hodnota	6 000 přidaná hodnota	8 000 přidaná hodnota	2 000 přidaná hodnota
10 000 výkon	16 000 výkon	24 000 výkon	26 000 výkon
12 100 faktura	19 360 faktura	29 040 faktura	31 460 faktura

Vymezení daňových subjektů

- Osoby povinné k dani - § 5
-
- Jedná se o subjekty, které se za splnění zákonných podmínek, mohou stát plátcí daně

Osoby povinné k dani

- FO nebo PO uskutečňující ekonomické činnosti
- OPD je osvobozena od daně, pokud obrat nepřesáhne za 12 kalendářní rok
- Plátcem buď od 1. dne následujícího roku nebo od 1. dne následujícího poté, co je překročen obrat Kč za rok
- = souhrn úplat bez DPH, které OPD náleží za uskutečněné plnění jako je dodání zboží, převod nemovitosti a poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku

Příklad

Určete, kdy se stane osoba povinnou k dani plátcem DPH.

- a) Pan Hruška, který vede daňovou evidenci, vykázal za jednotlivé kalendářní měsíce níže uvedené obraty

Měsíc	Obrat
Únor	450 000 Kč
Březen	800 000 Kč
Duben	900 000 Kč
Květen	920 000 Kč
Červen	870 000 Kč

- b) Pan Smutný, který začal v lednu 2026 podnikat, vykázal za jednotlivé kalendářní měsíce níže uvedené obraty

Měsíc	Obrat	Měsíc	Obrat	Měsíc	Obrat
Leden	300 000	Květen	500 000	Září	50 000
Únor	400 000	Červen	700 000	Říjen	100 000
Březen	200 000	Červenec	200 000	Listopad	40 000
Duben	100 000	Srpen	700 000	Prosinec	60 000

Vliv plátcovství na konečnou cenu (předpoklad sazba **DPH 20 %**)

- A. všechny firmy jsou plátcí DPH

Firma	Nákupní cena	Daň na vstupu	Přidaná hodnota	Základ daně	Daň na výstupu	Daňová povinnost	Prodejní cena
A	-	-	100	100	20	20	120
B	100	20	100	200	40	20	240
C							
D	300	60	100	400	80	20	480

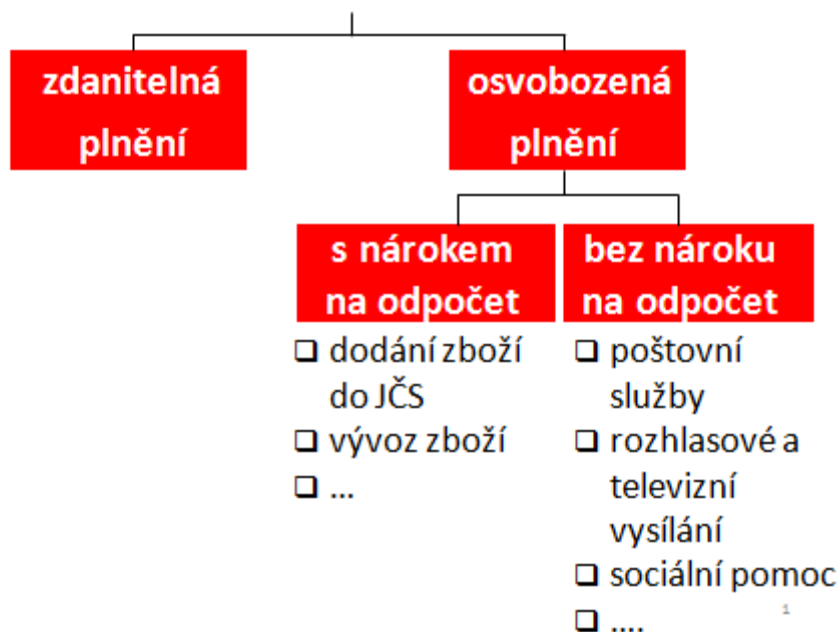
B. A, C, D plátce; B neplátce

Firma	Nákupní cena	Daň na vstupu	Přidaná hodnota	Základ daně	Daň na výstupu	Daňová povinnost	Prodejní cena
A	-	-	100	100	20	20	120
B	120	-	100				220
C	220	-	100				384
D	320		100				484

C. A, C neplátce; B, D plátce

Firma	Nákupní cena	Daň na vstupu	Přidaná hodnota	Základ daně	Daň na výstupu	Daňová povinnost	Prodejní cena
A	-	-	100	-	-	-	120
B	100	-	100	200	40	40	240
C	240	-	100	-	-	-	340

Předmět daně

- Současně musí být pro jakékoliv plnění splněny tyto podmínky
 - Za úplatu
 -
 - V rámci uskutečňovaných ekonomických činností
 - S místem plnění v tuzemsku

Místo plnění

Dodání zboží

- Dodání zboží bez odeslání nebo přepravy –, kde se zboží nachází v době, když se dodání uskutečňuje
- Dodání zboží s odesláním nebo přepravou – místo, kde se zboží nachází, když přeprava nebo odeslání zboží začíná
- Dodání zboží s instalací nebo montáží –

Pořízení zboží z JČS

- Místo, kde končí přeprava zboží pořizovateli

Při zasílání zboží – místo, kde končí přeprava zboží nebo

Poskytnutí služby

Základní pravidla:

Osobě k dani - místo, kde má tato osoba sídlo nebo místo podnikání, nebo místo, kde má provozovnu

Osobě nepovinné k dani – místo, kde má osoba poskytující službu sídlo nebo místo podnikání

Příklad: Český plátce daně poskytne poradenské služby osobě povinné k dani v Německu.

Místo plnění:

Příklad: Český plátce daně poskytne poradenské služby osobě nepovinné k dani v Německu.

Místo plnění:

Přeprava osob – místo, kde se přeprava uskutečňuje

Služby v oblasti kultury, umění, sportu, vědy, vzdělávání, zábavy –

Stravovací služby –

Telekomunikační služby, rozhlasové a televizní vysílání (OND) – místo příjemce služby (§ 10i)

U služeb vztahující se k nemovitosti -

Místo plnění – příklady

Český plátce poskytne služby na zboží osobě povinné k dani se sídlem v Rakousku.

☐ Místo plnění:

Český plátce provede rekonstrukci obchodního domu ve Vídni pro osobu registrovanou k dani v ČR.

☐ Místo plnění:

Český plátce provede na nemovitosti na Slovensku pro slovenského plátce rekonstrukci budovy.

☐ Místo plnění

Český plátce provede pro českého plátce na nemovitosti v Polsku rekonstrukci a opravu starší budovy.

☐ Místo plnění

Slovenský plátce provede pro Rakouského plátce rekonstrukci výrobní haly v Německu.

☐ Místo plnění

Český plátce prodá Německému plátcovi stroj. Součástí kupní smlouvy je i ustanovení o instalaci stroje, které bude provedeno v Německu.

☐ Místo plnění:

Český plátce daně poskytne osobě nepovinné k dani na Slovensku konzultační služby.

☐ Místo plnění:

Český plátce daně poskytne služby ve vlaku jedoucí z Bratislavy do Prahy. Služby byly poskytnuty na úseku trati v České republice.

☐ Místo plnění:

Uskutečnění zdanitelného plnění

Povinnost **přiznat daň** při dodání zboží, poskytnutí služby – ke dni uskutečnění zdanitelného plnění nebo ke dni přijetí úplaty

- **u zboží (UZP)** –
- **u nemovité věci** – den předání, den doručení vyrozumění změny vlastnického práva
- **u služby** – den poskytnutí, den dokladu

Zvláštní případy – převzetí a předání díla, dodání tepla, chladu, plynu, vody
den poskytnutí, den vystavení daňového dokladu

Příklad

Plátce, který vede účetnictví, dodá odběrateli zboží 12.2.2026,
Úhrada celé částky 242 000 Kč nastala 31. 1. 2026, Základ daně 200 000 Kč, DPH 21 %
40 000 Kč

Základ daně

Vše, co jako úplatu obdržel nebo má obdržet plátce za uskutečněné zdanitelné plnění
Základ daně zahrnuje:

- Jiné daně (např.), clo
- Dotace k ceně
- Vedlejší výdaje (balné, přeprava, provize, pojištění)
- Materiál, který souvisí s poskytnutou službou

Sazby daně

- Pro rok 2026 v ČR
 - základní sazba daně – 21 %
 - snížená sazby daně – %,
- Dle směrnice 2006/112/ES minimálně
 - % základní sazba
 - % snížená sazba

Výpočet daně

Metoda zdola

Cena je stanovena bez daně

Daň =

Koeficient pro sníženou sazbu

Koeficient pro základní sazbu

Cena včetně daně = daň + základ daně

Metoda shora

Cena je stanovena včetně daně

Daň =

Příklad – výpočet daně

Obchodník prodal zákazníkovi PC za 80 000 Kč (bez DPH). Jak velkou daň na výstupu bude muset obchodník odvést. Jakou částku zaplatí zákazník?

Celková fakturovaná částka včetně DPH za potravin je 350 000 Kč. Stanovte, jak velká je DPH z této dodávky.

Čerpací stanice – plátce DPH – prodává zákazníkovi celkem 40 litrů nafty za cenu 1 220 Kč bez DPH. Spotřební daň činí 438 Kč. Jak velkou DPH musí čerpací stanice odvést z titulu prodeje nafty?

Nárok na odpočet daně

Základní podmínka

Nárok na odpočet vzniká okamžikem, kdy nastaly skutečnosti zakládající povinnost tuto daň přiznat

držení daňového dokladu

Nárok na odpočet nelze uplatnit po uplynutí lhůty 3 let

A. Přijatá zdanitelná plnění, která jsou použita pro ekonomickou činnost

I.

II.

III. Plátce má nárok na odpočet daně, zkracuje jej ale koeficientem

B. Přijatá zdanitelná plnění, která jsou použita pro jiné účely než ekonomická činnost – plátce nemá nárok na odpočet daně

C. Přijatá zdanitelná plnění jsou použita pro ekonomickou činnost i pro jiné účely než je ekonomická činnost

Podmínky pro uplatnění nároku na odpočet

Prokázání nároku na odpočet daňovým dokladem, který byl vystaven plátcem (v rámci tuzemských zdanitelných plnění)

Nárok na odpočet,
které nelze uznat jako výdaj na dosažení, zajištění a udržení příjmu

I.

Plátce použije přijatá zdanitelná plnění pro uskutečnění:

zdanitelných plnění, kdy musí být přiznána daň na výstupu (dodání zboží, převod nemovitosti, poskytnutí služby ...)

Plnění osvobozených od daně s nárokem na odpočet daně

II.....

Plátce nemá nárok na odpočet daně u přijatých plnění:

Pro účely reprezentace (zákon o daních z příjmů)

Osvobozených od daně bez nároku na odpočet daně

III.....

Odpočet se vypočte pomocí poměrného koeficientu

odpočet =

Pokud nelze stanovit přesně hodnotu koeficientu – použije se kvalifikovaný odhad

Po skončení roku, ve kterém byl nárok na uplatnění odpočtu se zohlední podíl použití pro ekonomickou činnost

Odchylka mezia o více než 10 % -
výše odpočtu se opraví

Plátce využije přijaté zdanitelné plnění v rámci ekonomických činností jak pro plnění s nárokem na odpočet daně, tak pro plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet

Příklad

Plátce daně pořídil od jiného plátce daně počítač v hodnotě 50 000 bez DPH 21 %. Plátce ví, že bude počítač využívat ze 60 % pro ekonomickou činnost.

Na konci roku plátce zjistil, že počítač byl využit z 75 % pro ekonomickou činnost.

Příklad

Plátce daně pořídil od jiného plátce daně osobní automobil, který bude zaměstnanec využívat i pro soukromé účely. Plátce předpokládá, že vozidlo bude využíváno pro ekonomickou činnost ze 70 %. Cena vozidla bez DPH je 450 000 Kč. Jak velký nárok na odpočet vznikl?

Vyrovnání odpočtu daně

V případě, kdy plátce využije majetek (s) po uplatnění nároku na odpočet daně v rámci ekonomických činností pro jiné účely, než zohlednil při uplatnění původního odpočtu daně

Příklad – výpočet koeficientu a vyrovnání odpočtu daně

Game a. s. – výrobce závodních PC her prodal v průběhu roku 2026 zboží (v tuzemsku) za 12 000 000 Kč, dodal zboží do jiného členského státu za 6 000 000 Kč, přijal smluvní pokuty za pozdní úhrady vystavených faktur za 15 000 Kč, poskytl služby dle § 57/1/g – volnočasové aktivity – za 1 000 000 Kč. Vypočtěte koeficient nároku na odpočet. Původně uplatnil plátce DPH nárok na odpočet ve výši 94 %.

Úprava odpočtu daně

Týká se, pokud v některém z dalších kalendářních roků (.....) dochází ke změně jeho využití ve vazbě k nároku na odpočet daně

Příklad – Úprava odpočtu daně

Dopravní firma uplatnila v roce 2026 nárok na odpočet daně při pořízení osobního automobilu (cena automobilu bez DPH 21 % je 500 000 Kč, DPH 21 % je 105 000 Kč)
Firma uplatnila odpočet v plné výši.
V roce 2026 je osobní automobil prodán.

Osvobození od daně bez nároku na odpočet daně

Základní poštovní služby a dodání poštovních známek

Rozhlasové a televizní vysílání

Finanční činnosti

Penzijní činnosti

Pojišťovací činnosti

Výchova a vzdělávání

Zdravotní služby

Provozování loterií

...

Osvobození od daně s nárokem na odpočet daně

Dodání zboží do jiného členského státu

Vývoz zboží

Poskytnutí služby do třetí země

Přeprava a služby přímo vázané na dovoz nebo vývoz zboží

....